

LLIBERTAT

ÒRGAN DEL "COMITÈ LOCAL DE SALUT PÚBLICA"

Any 1936

Mataró, 25 de juliol

Núm. 3

Queipo de Llano, prototipus...

Anll, Prieto — com abans Aznà i Companys — es dirigia a tots els ciutadans de la República i amb un ple sentiment de responsabilitat, posava a coneixement del país l'estat exacte de la subversió feixista.

I deia: «La victòria del règim és ja un fet, perquè, per damunt de tot, per damunt del mateix esperit de llibertat, tenim de la nostra banda la raó suprema de la voluntat del país».

«Per què — afegia Prieto — vosaltres, milers sublevats, no us rendiu i feu parar d'una vegada l'enorme raig de sang i llàgrimes que és aquesta ferida que heu obert en el mateix cor d'Espanya? Recordeu i penseu que la vostra rendició, tindrà el preu de tants milers cúbics de sang, com dies fardau a litarar-vos».

Les paraules de Prieto, serenes i sinceres, eren tant com un encoratjament a les forces que lluiten per l'avançament definitiu del règim, una crida a la mediació als dirigents de la criminal sublevació.

Les paraules de Prieto responien a la visió d'un home responsable, d'un home d'estat, d'un patriota, d'un dirigent obrer, que avantposa al criteri partidista l'interès general del país, sangonant i ara més que mai necessitat de sacrificis.

A les antípodes de la responsabilitat i del dolor dels homes del règim, hi ha aquest invertit — prototipus del militar-señorito espanyol — de Queipo de Llano.

Sense tenir en compte que tot el país està aixecat en armes, sense la plebea recordança als milers i milers de caiguts, sense el sentiment sublim de la germanor entre els homes, Queipo de Llano dona al poble l'espectacle vergonyós i repugnant de la seva misèria humana.

Mentre porta a matar els seus soldats, ell — militar monàrquic, al cap i a la fi — dirigeix les operacions des dels bardells de la ciutat de la Giraldà.

Mentre el país vessa sang per tots quatre costats, ell s'emborratxa.

Mentre els soldats es venen abocats a un crim que no han provocat, ell deu de la ràdio discursar amb la plijor immoralitat.

Mentre les seves forces es bateix en retirada, ell confia en l'apòstol Santiago, patró de la cavalleria.

Tota la misèria, tota la degeneració, tota la criminalitat que enclog l'alçament dels milers feixistes espanyols està representada per Queipo de Llano.

A l'hora de les responsabilitats el país ho tindrà en compte.

Els preus de les subsistències

El Conseller-Regidor de Governació ens prega que fem públic, que seran aplicades sancions rigoroses contra els venedors de comestibles i queviures de primera necessitat, que pretinguin aprofitar les circumstàncies per lucrarse en aïces de preus.

La nota de preus és fixada en els mercats i s'agrairà que qualsevol infracció sia denunciada immediatament pel públic.

Així mateix recorda d'una manera especial als lleiters que no es surtin de les normes establertes, car hauria d'ésser inexorable a qualsevol alteració que pogués observar-se a la lleit que expenen.

La Colònia Escolar d'Hostalric

El Conseller de Cultura de l'Ajuntament de Mataró ens prega que asabentem als ciutadans, de l'estat en què es troben els infants de la Colònia Escolar d'Hostalric, els quals estan en perfecte normalitat, sense que els hagi succeït cap cosa desagradable.

Ens informa de l'interès que ha posat en aquesta qüestió i podem assegurar que en tot moment ha estat en relació amb la dita colònia per tal de prestar la deguda atenció a allò que hi pogués succeir. Seguirà ocupant-se d'això tan important perquè entén que és el seu deure i perquè les famílies restin tranquil·les en saber que llurs fillols estan bé.

Joan March

Heus ací el prototipus del canalía aventurer acabat, home fanest per la República que amb tant d'encert presenta el nostre Jaume Carner en afirmar que la República acabaria amb en March o March acabaria amb la República.

I, certament, notícies fidedignes, ens confirmen, que aquest home conegut per totes les passions i totes les farses del profit comercial, ha estat qui ha finançat les despeses de l'aixecament feixista militar contra la República i els postulats conquerits pel poble en la lluita electoral passada.

Per homes com March, la voluntat, la justícia i la legalitat d'un poble, res no signifiquen. No hi ha justícia ni raó sinó el caprici, la voluntat i el poder capitalista que sempre han fet pesar sobre el poble com a única llei a obeir.

Joan March, el màxim traidor, no es farà escapol de la justícia del poble. Joan March, el contrabandista de sang, deu haver de finir sota el pes de tota la justícia com a bandoler, paix que ell sol, és mitja història d'Espanya, de crims i de negocis bruts.

La República acabarà amb ell

El braç janicler de l'esperit popular no li donarà treva ni repòs i allà on la seva consciència, infaliblement criminal, no es remordeixi, arribarà el clamor dels qui a hores d'ara, foguejats per camps i ciutats, criden venjança.

La intentona militar que ha causa tantes víctimes és abominable, entre altres raons, per la baixesa de la finalitat que perseguia, contra tota lògica, amb absència de sentiments d'humanitat i prenyada d'ambicions inconfessables.

La situació a Mataró

Ahí a la tarda fou detingut a Arenys de Mar, el conegut comandant Carranza, el qual es trobava amb permís dels seus serveis a la guarnició de Mataró.

Fou portat a Mataró a disposició del Comitè Local, el qual mentre demanava a Barcelona informació sobre el cas, decidí que permaneixés als calabossos de la Qüestura de Vigilància. Aquesta matinalada ha estat traslladada a les presons de la Comissaria d'Ordre Públic, a Barcelona.

Aquest comandant feia ahir manifestacions d'antifeixisme i de republicanisme, amb una coraigia sorprenent.

Naturalment que, covard una vegada més, no recordava la seva actuació en els fets d'octubre a Mataró, bufelejant a indefensos ciutadans en plena Rambla de Mendizábal, i proclamant se a plera veu, «diciatori», «monàrquic» i sobretot «caballero del 10 de Agosto». I naturalment, ara, ni una mostra de adhesió per lleialtat, als seus companys sublevats. *Lletallat de traidor!*

El Comitè local, a consultiu fetes, ha donat autorització als obrers del Sindicat de barbers i Perruquers perquè es reintegrin al treball amb toia normalitat i segueixin amb els horaris de costum en aquest ram.

Ahí al vespre, la secció local del Partit Obrer d'Unificació Marxista (P. O. U. M.), s'incendià del local del Centre Mataroní, situat a la Riera per establir-hi les seves oficines.

A la porta hi han posat una taula amb tois els útils de joc d'azar, trobats a l'interior entre ells una ruïna, amb un rètol que diu «Mentre els obrers no podien menjar, així es jugaven els cèntims».

Segueix treballant, a les ordres del Conseller-Regidor de Cultura una Comissió tècnica d'artífices, per tal d'efectuar els trasllats d'objectes de valor artístic, provinents de les esglésies i convents incendiats o incandescents.

L'Arxip de Santa Maria ha estat traslladada sencer, tota la salvaguarda de l'Ajuntament.

Ahí fou desallotjada per elements incontrolats, la casa on hi havia instal·lada la capella de Sant Sebastià al carrer de Barcelona. Fou feta una pila amb tois els mobles i objectes que s'hi trobaren al mig del carrer.

En aquesta casa no hi vivia ningú, feia molts anys.

Ampliant la nota que donàvem ahir, sobre la troballa dels tres cadàvers al veïnat del Cros, donem a continuació els detalls del resultat de l'autòpsia:

El primer dels morts representava una 40 anys, vestia americana color marró

Contra el pillatge

Amb l'estat de coses actual no fóra res d'estrany que hi haguessin individus que tractessin d'aprofitar se, dedicant se al pillatge. En els uns pot ésser qüestió de temperament i en els altres de necessitat. Tot això, però, no faria més que posar en evidència la molaltissim mentalitat creada amb tants segles de vandalisme «legal», per la qual cosa, si bé reconeixem que és explicable, no trobariem pas atenuants de cap mena en descàrrec dels qui incorressin en aquesta delinqüència, tenint en compte les circumstàncies que travessem.

Ens ha vingut alguna nota que denuncia principis d'aquesta plaga social i no dubtem que, tant per part dels comitès responsables, com del poble actiu en general, s'estan prenent mesures encaminades a evitar que prengui peu i arribi a posar una taca a la honrada i diàfana actuació de les milícies populars i antifeixistes.

Treballadors! Ciutadans! No permetem que descendexi fins a confondre's amb el fang la magnífica gesta del poble treballador. No consentim que quatre desgraciats ens colloquin en un pla que podria ésser natural tractant-se dels nostres enemics, als quals això d'apropiar-se les coses públiques i privades els va bé perquè constitueix tota llur ideologia, però que ni ara ni mai respondrà a l'elevat concepte que de la llibertat i de la civilització tenim els qui lluitem avui contra el feixisme i sempre contra tot el que signifiqui privilegi, tirania, incultura i els derivats d'aquestes maleses socials que fins ara han omplert de dolor i de vergonya la humanitat.

amb ralles vermelles: cabell negre, el cabell del cap completament tallat; calçaba sabates negres i mitjons també negres; portava corba negra i camisa blanca: a aquesta aparegueren les inicials J. T. Com a ferides, presentava un tret amb orifici d'entrada pel parietal esquerre i sortida pel front parietal dret. Presentava cremades les extremitats inferiors i el ventre.

El segon, representava uns 28 a 30 anys, cabell negre; sabates, mitjons i mitgacanes, negres; samarreta blanca; troç de camisa blanca amb ralles blaves, morades i vermelles. Li fou trobat un escapolari. Presentava un tret a la regió posterior dreta del tòrax, contusionat i hematomes en la regió occipital; hemorràgia pulmonar, vèries ferides profundes per arma blanca amb sortida d'infestina. Presentava, a més, cremades les extremitats inferiors i el ventre. A aquest cadàver no li fou trobat res que pogués permetre la seva identificació.

El tercer, que representava tenir uns 50 anys, vestia americana verda amb ralles blanques, camisa també blanca amb ralles verdes, morades i grogues, espadenya i mitjons negres, cabell blanc. A aquest li fou trobat un mocador amb les inicials M. G.

Presentava ferides d'arma blanca a la cuixa i avant-brac esquerre i a la regió epigàstrica (ventre). Ferida d'arma de foc amb orifici d'entrada a la regió occipital dreta i sortida per la regió frontal dreta amb fractura de la bóveda del

5 cèntims

crani i sorrida de maça encefàlica. A aquest morí, li fou trobat al moment de l'autòpsia un Sant Crist de gran tamany sobre el pit. També presentava cremades les extremitats inferiors.

Tant per la vestimenta dels cadàvers, com pels objectes trobats, es té la convicció de que es tracta d'una religió.

S'ha afeïtat el criteri de que no pertanyen a ningú de la comarca.

Els Sindicats locals de la C. N. T. han celebrat aquest matí una reunió general al teatre Monumental Cinema, en la qual s'ha recollit la impressió dels diversos sindicats respecte la reorganització i represa del treball per a dilluns, probablement, cas que així sigui acordat en la reunió de sindicats que aquesta tarda haurà tingut lloc a Barcelona. El Comitè local ha demanat un vot de confiança a l'assemblea que li ha estat unànimament donat.

S'ha fet remarcar així mateix la necessitat de que tothom recorri als seus respectius sindicats per tal de saber a què s'han d'atendre pel que respecta al treball. Es tindrà control de les Milícies Ciutadanes perquè aquestes es substatelin, i ningú cura de l'ordre i restin promptes a tota eventualitat. Per tant els integrants de les Milícies, designats, no entraran al seu lloc de treball.

S'ha pregat també d'abstenir-se tothom de fer denúncies que no siguin absolutament certes, per tal de no distreure amb inútils recerques—que moltes vegades resulten penoses—el temps precís dels Comitès que en aquest sentit actuen.

Si bé s'ha parlat també del cobrament dels jornals d'aquesta setmana, sembla ésser que la cosa està ja controlada convenientment i per tant deixada a la mà del Comitè de Salut Pública, advertint que qui estigués mancat de ço necessari per a atendre a la subsistència, s'aproprí al seu respectiu sindicat on serà atesa i controlada la seva petició.

El Comitè local de Salut Pública, a l'objecte d'acabar amb els incidents que vénen ocorregent a l'entrada de la ciutat, quan passen autos a velocitats excessives, ha pres l'acord de col·locar valles a totes les carreteres que entren a Mataró, amb les quals s'aconseguirà la parada obligatòria de tots els vehicles.

Aquest matí ha estat retornada a tres escolanets de Sant Josep, una bicicleta que havien comprat, formant cooperativa amb les propines que recollien, i que fou trobada a una dependència de l'església de Sant Josep.

El Comitè local, ahir a la tarda assolí aclarir que els ocupants del cotxe 65230 B., delinqüent ahir a Mataró, no eren feixistes, sinó que hi hagué una confusió en el número citat per ràdio.

NOTES OFICIALS

Reunits el Partit Comunista de Catalunya, Unió Socialista i Partit Socialista Obrer en el seu local social Rambla de Mendizábal, s'ha constituït l'Agrupació Socialista de Mataró (Partit Socialista Unificat de Catalunya) quedant constituït així:

President, Jaume Comas, Secretari general; Vice-president, Francesc Barbena, Secretari d'Organització; Secretari general, Ramon Jubinà; Secretari Relacions; Secretari Actes, Enric Dalmau, Secretari Sindical; Caixer, Joan Tarafa, Secretari Finances i Premsa; Comptador, Artur Puigvert, Secretari. Agitació i propaganda; Vocals: Ignasi Prat (Secretari Cultural i propaganda), Vicenç Torres (Secretari Agrària), Manuel Escandell (Secretari Milícies).

El Comitè Local de les Milícies Antifeixistes fa pública la següent nota:

«Éssent indispensable d'una manera absoluta a aquest Comitè tenir el control de totes les armes, curtes o llargues, es fa públic que

1.º Els que actuen actualment amb arma deuran inscriure's a les Milícies Anti-

No us deixeu almar per els esgarips d'aquest parell de generals que veient-se vençuts es valen de la ràdio per a propalar notícies falses. Si no fos per la magnitud del crim comès ens farien llàstima per llur situació, no ja difícil, sinó desesperada.

La situació general del moviment

Una ullada al mapa de la Península us farà veure tot seguit quin és—d'acord amb l'estat de coses que vivim—la situació desesperada de les hores feixistes.

Es evident, que el cop militar ha fallat en la seva pròpia base: L'armada, l'aviació, Catalunya, Madrid.

Si l'Armada hagués respost a la consigna feixista, tota una altra hauria estat la situació del govern central. Si Catalunya no hagués vençut en tota la línia, a hores d'ara la República ja no existiria.

Però les coses han succeït altrament. La marina de guerra—com sigui—està amb el règim i les forces armades que depenen de Governació també. Això, ultra les guarnicions que no s'han sublevat, les reorganitzades i les milícies, dona un contingent de força armada al Govern superior en nombre, en armament i, sobretot, en moral combativa, a les unitats faccioses.

Geogràficament, gairebé tota la perifèria de la península està amb les forces lleials. Des de Galícia, on hi ha algun foc que serà redutí molt aviat, passant per Astúries, Santander, País Basc, Oca, Catalunya, Castelló, València, Alacant, Múrcia, Màlaga i Almeria la bandera de la llibertat oneja als quatre vents.

A Andalusia—una vegada s'hagi vençut la resistència de Sevilla—la situació serà del tot aclarida.

Al centre d'Espanya hi ha una gran zona, l'epicentre de la qual és Madrid, que està unida amb les terres de Lleuant per Cuenca i Albacete, ocupada avui.

Resten, doncs, a l'interior diversos centres subversius que responen a les instruccions de Burgos, Valladolid i Saragoassa.

Síndades les operacions per part del Govern en un pla de franca ofensiva, és d'una gran importància estratègica la rendició de la capital d'Aragó.

Una vegada aconseguït això, la sublevació estarà ja de fet acabada.

Per veïcer la resistència de Saragoassa, es compta amb les columnes que parteixen de diversos indrets de Catalunya i Madrid—magníficament doïdes—i amb l'actuació sempre eficaç de l'aviació.

De San Sebastián han sortit forces molt nombroses, les quals tenen per objectiu la victòria a Aava i Navarra.

També a Jaén, Granada i altres poblacions andaluses es prepara el cop

feixistes, en qualsevol dels Grups que formen.

2.º Els que posseeixin arma de qualsevol mena i no desitgin allistar-se deuran presentar-la a aquest Comitè.

3.º Totes aquestes disposicions hauran de fer-se fins a demà diumenge dia 26, a les nou del vespre.

4.º Passat aquest plaç, qualsevol que circuli amb arma o en sigui posseïdor, i no porti el permís esès per aquestes Milícies Antifeixistes, serà considerat facciós i demés de prendre-se-li l'arma, serà sancionat amb les disposicions més rigoroses.

Ço que es fa públic, per a coneixement general.

Mataró, 25 de juliol 1936.

de força que ha d'acabar amb els sediciosos sevillans.

Llavors, com que de fet les altres forces rebels estan desarticulades, tota l'acció del Govern haurà de consistir a acabar com sigui amb els criminals que han faciat el territori de la República amb la immensa taca roja de la sang del poble.

El Marroc—l'únic servei del qual era el de servir de dipòsit d'electius per a reforçar els revoltosos allà on calgués—com és de comprendre es rendirà sense perdre temps.

En fi, com dèiem, com que l'ofensiva de les forces del règim és imponent, la rendició dels facciosos pot tardar més o menys, però és cosa escrita—això sí—en la història del país.

Resum de darrera hora

GALÍCIA.—Poques notícies; sembla que totes les guarnicions són sublevades, i dominen sense moure's, les respectives capitals.

ASTÚRIES.—Sublevades les forces d'Oviedo, els rebels són aïllats a la capital.

BASCONIA.—Tot a favor del Govern. S'organitzen columnes cap a Vitoria.

NAVARRA.—Pamplona en poder dels rebels; és aïllat on compten amb més palsans, segons diuen.

Conferències de darrera hora

Serveis especials de l'Agència Fabra

Interessantíssims decrets del Govern de la Generalitat. Ha estat establerta la jornada de 40 hores. Les forces lleials han entrat a Caspe i Albacete. Gran desfeta dels sediciosos.

Barcelona

4 tarda

S'ha reunit el Govern de la Generalitat el qual ha facilitat als informadors la relació dels següents acords:

—Implantació de la jornada de 40 hores a tot el territori català.

—Augment de salaris en una proporció d'un 15 per cent.

—S'ha creat un comitè ordenador de salaris ínfims a tota l'economia catalana.

—S'interviendran les indústries tèxtil, metallúrgica i del ram de la fusta i també, de moment, totes les indispensables per acabar per a sempre amb el perill feixista.

—S'ha pres l'acord que fou el que els propietaris havien pres dels conreadors del camp, ho hauran de tornar immediatament.

—Ha estat anul·lada la vigent llei de contractes de conreu i posada en vigor la primera que aprovà el Parlament Català.

—Una comissió nomenada ja, dicliaminarà tot seguit les lleis de malaltia, retir obrer i l'edat en què aquest estarà fixat.

—Ha estat posat a disposició del jutge el guardià Jesús Navarro, el qual havia fet foc contra les milícies.

—Ha estat delinqüent el tinent aviador Lluís Fichand, en el moment de dirigir-se cap a Madrid. És de ideologia feixista.

—Dos feixistes han estat delinqüents prop del Prat.

—Avui el tràfic d'autobusos ha estat intensíssim. La normalitat, doncs, cada dia s'aferma més.

—S'ha disposat la sortida d'un vaixell corren el qual farà parada a totes les capitals fins a Màlaga.

A Catalunya aquest servei postal es fa amb camions i amb toia regularitat.

—Les operacions de banca d'avui s'han portat a cap amb tota puntualitat.

Madrid

3:30 tarda

Madrid, 24.—Segons sembla, ha estat delinqüent aquesta nit a Madrid l'Emilia no Iglesias.

—El Partit Nacionalista Banc s'ha

CASTELLA LA VELLA.—Els rebels dominen Burgos, Avila i Logroño.

CASTELLA LA NOVA.—Totes les guarnicions han estat sotmeses al Govern.

MURCIA.—La caiguda d'Albacete, estratègicament, ha assegurat les comunicacions amb Lleuant.

VALÈNCIA.—Polsar haurà estat la única regió que no haurà conegut sublevació. Ahir va haver-hi una alarma a Alacant, davant d'una caserna per la qual cosa, el Governador civil s'ha fet càrrec del seu comandament.

EXTREMADURA.—Els sublevats tenen Badajoz; les forces lleials s'agrupen a Villanueva de la Serena.

ANDALUSIA.—Sevilla, Càdix i Còrdova estan en poder dels rebels. Però cal fer notar que totes les places són aïllades, a l'extrem que a Còrdova s'ha establert contacte amb l'interior, i s'espera que calgui d'una hora a l'altra.

BALEARS.—Tota la sublevació ha estat sufocada.

ZONA D'AFRICA.—Continuen les lluites entre la població civil i rebels.

ARAGÓ.—Solament queden en poder dels rebels Saragoassa i Oca.

La columna catalana aquest matí ha ocupat Casp. La columna que baixa de Jaca està ja a les portes d'Oca.

Cal fer notar que totes les poblacions que dominen els rebels no agafen res més que la ciutat sola.

identificat amb el Front Popular i ha ordenat l'allistament dels seus afiliats a les milícies.

—Les forces lleials han ocupat aquest matí Albacete. D'aquesta manera les comunicacions amb el centre d'Espanya resten assegurades.

—Les columnes catalanes que es dirigeixen a Saragoassa encara en poder dels rebels, han entrat i ocupat aquesta matinalada la ciutat de Caspe, en mig d'un entusiasme delirant.

—Dos avions «Brague» de l'esquadra feixista de Logroño, han estat bombardejats a ple vol i han caigut aparatadament, morint incendiats els seus ocupants.

—A Madrid el servei de trens amb Alcalá d'Hénarés funciona des d'ahir amb gran concurrència de passatgers.

—El conegut periodista «Ivan», redactor d'«Heraldo de Madrid», ha mort en un dels atacs de dies enters portats a cap pels lleials a la Serra del Guadarrama.

—Comuniquen de Bilbao que els petits reduccions que restaven als facciosos a San Sebastián han estat reduïts i lluitats a les autoritats tots els militars sublevats.

Se sap de font oficial que les forces faccioses han sofert un formidable descalabre al Guadarrama, deixant en la seva fugida gran quantitat d'armes i municions, diversos canons i moltes metralladores.

Els soldats es presenten als lleials i al crit de «Viva la República» es passen en contingents impressionants al camp dels lluitadors del règim.

Han estat morts gran nombre de caps i oficials.

Es dona per acabada la resistència dels rebels a aquella indreta.

Darrera hora

La Societat de Caçadors de Mataró, vist el decret de les milícies, avisa als socis que presentin les armes a la secretaria: Moderna Fraternal, demà, de 10 a 12.

Impremta Minerva — Mataró